

OO	34
06	

SELECTIEBESLISSING bij de Open Oproep tot kandidatuurstelling 34 | 2017, de projectgebonden selectie voor het project 06: de volledige studieopdracht voor de opmaak van een ontwerp voor de begijnhofsite te Hasselt.

1 GEGEVENS MET BETREKKING TOT DE PROCEDURE

1.1 De open oproep tot kandidatuurstelling 34 | 2017 werd uitgeschreven op 26/6/2017 door de Vlaamse Overheid, voor wie optreedt de Vlaams Bouwmeester, Arenbergstraat 9 te 1000 Brussel.

1.2 **AARD VAN DE OPDRACHT**
Overheidsopdrachten, diensten: landschapsarchitectuur, diensten van stedenbouw en bouwkundige diensten - CPC indeling categorie 12.

1.3 **GUNNINGSWIJZE**
De oproep tot kandidatuurstelling om op een lijst van geselecteerde kandidaten te worden opgenomen voor uitvoering van diensten inzake landschapsarchitectuur, stedenbouw en bouwkunde, gebeurt op grond van de ontwerpenwedstrijd volgens de artikels 3, 10° en 33, § 1 van de wet overheidsopdrachten en bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten van 15 juni 2006, de artikels 140 t.e.m. 145 van het koninklijk besluit plaatsing overheidsopdrachten klassieke sectoren van 15 juli 2011 en de artikels 66 tot en met 74 van de Richtlijn 2004/18/EG van 31 maart 2004, gevolgd door een onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking op grond van artikel 26, § 1, 4° van de wet overheidsopdrachten en bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten van 15 juni 2006.

1.4 **BEKENDMAKING**
Aankondigingsbericht
Verzending van de aankondiging naar het Publicatieblad van de Europese Unie: 06/07/2017.

Publicatiedatum
Open Oproep 34 werd gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie op 08/07/2017 onder nummer 2017/S 129-264218.

Een infobrochure met per project foto's van de locatie, de timing, het maximale projectbudget en de toegestane honorariumvork is gedurende de periode van kandidatuurstelling, toegankelijk op www.vlaamsbouwmeester.be.

1.5 UITERST TIJDSTIP EN PLAATS VAN DE INDIENING VAN DE KANDIDATUREN

De kandidaten¹ dienden uiterlijk op 20/08/2017 om 23 uur hun kandidatuur in te dienen ten aanzien van de Vlaams Bouwmeester, Arenbergstraat 9 te 1000 Brussel.

2 OVERZICHT VAN DE KANDIDATUREN

2.1 UITSLAG VAN DE INDIENING VAN DE KANDIDATUREN

Volgende kandidaturen werden niet geldig bevonden en niet opgenomen in de lijst van kandidatuurstelling:

- geen.

2.2 Specifiek voor het project 3406 waren er 26 geldige kandidaturen. De lijst van de geldige kandidaturen die voor dit project aan de minimumeisen voldoen, wordt toegevoegd als bijlage.

3 GESCHIKTHEID VAN DE KANDIDATEN

3.1. DE UITSLUITINGSGRONDEN

Alle op de lijst opgenomen kandidaten hebben bij de digitale kandidaatstelling een verklaring afgelegd i.v.m. de omstandigheden vermeld in de artikels 61 t.e.m. 66 van het koninklijk besluit plaatsing overheidsopdrachten klassieke sectoren van 15 juli 2011 (de uitsluitingsgronden).

3.2. IN TE DIENEN DOCUMENTEN EN INLICHTINGEN

Alle op de lijst opgenomen kandidaten hebben de volgende documenten en inlichtingen verschaft:

- 1 inlichtingen en gegevens m.b.t. bureaupresentatie zoals: bureausamenstelling, bureau-uitrusting, opdrachtenportefeuille en de interne organisatie,
- 2 een portfolio van ontwerpen en realisaties (de projecten kunnen zowel realisaties zijn als niet gerealiseerde ontwerpen),
- 3 de opgave van de projecten waarvoor men kandideert.

---

¹ Chronologisch overzicht van de gehanteerde terminologie:

- 1 De kandidaat: de ontwerper/ontwerpteam die zijn kandidatuur stelt conform de deelnemingsvoorwaarden, voor één of meerdere projecten die via de procedure 'Open Oproep' aangekondigd werden.
- 2 De geldige kandidaat: de kandidaat die voldoet aan de minimumeisen en de uitsluitingscriteria.
- 3 De geselecteerde de geldige kandidaat die geselecteerd wordt op basis van de selectiecriteria.
- 4 De inschrijver: de geselecteerde die een offertevoorstel indient.
- 5 De laureaat: de inschrijver die door de jury op basis van de beoordelingscriteria, aangeduid wordt als laureaat.
- 6 De voorkeursbieder: de laureaat die op basis van de gunningscriteria het best geplaatst is en door de opdrachtgever uitgenodigd wordt voor verdere onderhandeling.
- 7 De opdrachtnemer: de voorkeursbieder aan wie de opdracht toegewezen wordt.

3.3 DE MINIMUMEISEN

De kandidaten dienen in hun kandidaatstelling aan te geven of zij zelf beschikken over de nodige gespecialiseerde technische expertise, of dat zij daarvoor gaan samenwerken met een studiebureau. Daarbij dienen de kandidaten dan wel uit te leggen hoe zij dit zien en met wie zij dan eventueel zouden werken (desgevallend onder de opgave van een lijst van studiebureaus waarmee samenwerking wordt overwogen).

Alle op de lijst opgenomen kandidaten hebben een portfolio met minimum 3 referentieopdrachten, al dan niet gelijkaardig, en in eigen naam, ingediend.

4 PROJECTGEBONDEN SELECTIE:

Selectie van minimaal drie en maximaal zeven ontwerpers met het oog op deelname aan de beperkte ontwerpwedstrijd.

4.1 DE PARTIJEN EN HUN VERTEGENWOORDIGING

4.1.1 De opdrachtgever:

Provincie Limburg, vertegenwoordigd door haar deputatie voor wie optreedt de heer Igor Philtjens, gedeputeerde, en Renata Camps, provinciegriffier, en die als penhouder optreedt voor een consortium van opdrachtgevers:

Stad Hasselt, vertegenwoordigd door haar college van burgemeester en schepenen, voor wie optreedt Nadja Vananroye, burgemeester en Joost Laureys, waarnemende gemeentesecretaris.

4.1.2 De Vlaams bouwmeester, Leo Van Broeck, voorzitter van de selectiecommissie, met als administratief adres Arenbergstraat 9 te 1000 Brussel.

4.2 DE SELECTIECRITERIA

Aan de hand van de ingediende documenten worden volgende selectiecriteria onderzocht en getoetst aan de ambities van de opdrachtgever:

- 1 de algemene ontwerpmatige deskundigheid met betrekking tot de projectopdracht;
- 2 de vakbekwaamheid;
- 3 de relevante ervaring.

4.3 DE SELECTIE

De selectie van de vier ontwerpers | ontwerpteams vond plaats in het Atelier Bouwmeester te Galerij Ravenstein 54-59 te 1000 Brussel op 11 oktober 2017.

De opdrachtgever, vertegenwoordigd door:

- Ellen Triangle, leidend ambtenaar;
- Sandro Claes, provinciaal centrum voor cultureel erfgoed;
- Marc Swyngedouw, directeur technische diensten stad Hasselt;
- Koenraad van Cleempoel, universiteit Hasselt.
- Wim Van der Beken, procesbegeleider,

selecteerde op advies van de Vlaams bouwmeester volgende ontwerpers | ontwerpteams:

- 1 **Tijdelijke vereniging Bovenbouw Architecten, David Kohn architects;**
- 2 **Tijdelijke vereniging architecten BOB361 architects, Studio Roma;**
- 3 **UR architects;**
- 4 **Tijdelijke vereniging Ard De Vries architecten, studio Donna van Milligen Blieke.**

4.4 MOTIVERING

Voor de geselecteerden geldt dat hun kwaliteiten conform de gehanteerde selectiecriteria aansluiten bij de verwachtingen en uitgangspunten van de opdrachtgever vervat in de projectdefinitie. Omwille van de volgende redenen beantwoorden de volgende ontwerpers | ontwerpteams in het licht van de selectiecriteria het meest aan de verwachtingen en uitgangspunten van de opdrachtgever:

1 Tijdelijke vereniging Bovenbouw Architecten, David Kohn architects
---

Selectie criterium 1: de algemene ontwerpmatige deskundigheid met betrekking tot de opdracht

In de motivatietekst bij de kandidatuurstelling tot deze opdracht stelt het team:

"Het Begijnhof in Hasselt raakt aan veel van onze fascinaties. De ruïne van de begijnhofkerk zet aan tot nadenken over hoe je vandaag omgaat met reconstructie. Bovenbouw en David Kohn houden van een poëtische, associatieve omgang met dit thema. De 'herinnering aan wat nooit bestaan heeft' doet hier dienst. Het is een mythopoëtische manier van denken die probeert om zo veel mogelijk betekenislagen te raken. Het begijnhof valt uit elkaar in deelopdrachten. De huisjes moeten huisjes blijven en toch een nieuwe functie vervullen. Ook hier dromen we van een 'begijnenstrategie' waarbij we gierigheid en vernuft kunnen combineren tot een verrassende aanpak."

Uit de motivatie van de ontwerpers blijkt de intentie van het ontwerpteam om te onderzoeken hoe de gebouwen op een respectvolle wijze kunnen aangepast aan een hedendaags gebruik. De effectieve invulling en het toekennen van een nieuwe functie aan het historisch ensemble, kan hun bestaan misschien beter en duurzamer vrijwaren dan door ze zonder meer te restaureren. Op die manier krijgen ze terug een dagelijkse gebruikswaarde en worden ze opnieuw een centrale plek in het publieke leven. Deze insteek gaat uit van het zoeken naar een evenwicht tussen de bestaande, veelal beschermde, volumes en de toevoeging van nieuwe hedendaagse elementen. De begijnenstrategie die het ontwerpteam wenst de hanteren, intrigeert de selectiecommissie en doet uitkijken naar de ruimtelijke verbeelding ervan.

Selectie criterium 2 : vakbekwaamheid

Dirk Somers (°1976) studeerde architectuur in Antwerpen en Milaan en behaalde het diploma Stedenbouw en Ruimtelijke ordening in Leuven. In 1999 nam hij als Jonge Vlaamse Ontwerper deel aan de eerste Meesterproef van de Vlaams Bouwmeester. In 2001 richt hij het bureau Huiswerk Architecten op, samen met Erik Wieërs. Dirk Somers doceert sinds 2003 Architectonisch Ontwerpen aan de TU Delft en is sinds 2011 professor architectuurontwerp aan de Universiteit

Gent. Occasioneel publiceert hij voor het tijdschrift Oase of geeft hij thematische lezingen over onderwerpen als tektoniek, materialisatie of stedelijke architectuur. In 2011 richtte hij een nieuw kantoor op : Bovenbouw Architectuur. Bovenbouw stelde al tentoon op de Biënnale van Venetië in 2012, in de Architekturgalerie van München in 2013 en in 2014 in de Singel in Antwerpen. Bovenbouw Architectuur ontwikkelde een ontwerppraktijk gekenmerkt door een intense wisselwerking tussen bouwen en beschouwen. Geïntrigeerd door elementen als concept en context, eigentijdsheid en dagelijksheid, functie en constructie, graaft Bovenbouw in de betekenislagen van de architectuur.

David Kohn studeerde architectuur aan de universiteit van Cambridge en in Columbia, New York. Hij stichtte David Kohn Architects in 2007. Het bureau is gevestigd in Londen. In 2009 kreeg hij in het Verenigd Koninkrijk de titel van 'Jong Architect van het Jaar'. David Kohn is ook docent. Eerst aan de Sir John Cass School of Art, Architecture and Design, daarna ook als gastdocent aan de KULeuven, TU Delft en TU München. Het bureau streeft er naar een hoog kwaliteitsniveau af te leveren door voortdurende dialoog met actoren, gebruikers en uitvoerders.

Beide bureaus bundelden al eerder hun krachten bij deelname aan Open Oproep 2403 (Grimbergen – Eigen thuis en Heilig Hart) en Open Oproep 2402 (UPC Sint Kammilus).

Voor de eventuele uitvoering van het project zal het team zich laten bijstaan door:

- Architecten Beeck & Hermans – Mechelen: renovatie-restauratie-erfgoed;
- Landinzicht – Brussel: stedenbouw en publieke ruimte;
- Bollinger+Grohmann – Brussel: stabiliteit.

Selectie criterium 3: relevante ervaring

Als referentieprojecten verwijst het team naar:

- **Groen Kwartier – Antwerpen:** het terrein van het voormalig militair hospitaal ligt in een groot bouwblok en vormt een unieke historische enclave; de bestaande militaire paviljoenen werden hersteld en kregen een woonfunctie; een glazen erker werd, als een hedendaagse loggia, toegevoegd als wintertuin en buitenruimte voor de woningen;
- **Patersite – Sint-Niklaas:** dit project leunt enigszins aan bij de ontwerpopgave van Hasselt; het betreft een reconversie van het bestaande patrimonium op de site – een kerk en een klooster – en het creëren van een buurttuin; het bijzondere karakter van de site werd ten volle aangegrepen om verder te gaan in de kloostertypologie: kloostergangen, wintergangen, wintertuinen en 'porches' zorgen voor een buffer of privacy gradiënt tussen het wonen en het hof; de collectieve kloostertuin wordt ook beschikbaar voor de wijk;
- **Leystraat – Antwerpen:** 3 historische panden worden verbouwd tot 2 wooneenheden per laag; interne perforaties creëren nieuwe routes en structureren de kamers zonder aan de eclectische gevels te raken;
- **New Quad for New College Oxford:** dit project voorziet in studentenhuisvesting op wandelafstand van het stadscentrum; het oudste deel dateert van 1403; het was dan ook de opdracht om een inclusief ontwerp te maken waarin oud en nieuw elkaar ontmoeten en vinden; een meanderend landschap wordt in de site gebracht en verbindt op die manier oud en nieuw als puzzelstukken die in elkaar grijpen.

Selectie criterium 1: de algemene ontwerpmatige deskundigheid met betrekking tot de opdracht

De motivatietekst tot kandidatuurstelling bij deze opdracht luidt als volgt:

"Het begijnhof van Hasselt is centraal gelegen en vormt met zijn kleinschalige karakter, de voortuintjes en de kerkruike, een besloten, rustgevende, en te ontdekken groene plek in de stad. Het lijkt ons één van de grote uitdagingen om deze site te ontsluiten en te verbinden met het stedelijk weefsel, zonder dat het zijn intimiteit en authenticiteit verliest. Het wordt een mooie opgave om met vakmanschap en gevoeligheid dit stukje verleden van de stad - ook zijn oorlogsverleden - te verbinden met de levende stad en in te zetten om het omliggende weefsel te herorganiseren. We denken dat een afwisselende mix van nieuw en oud, groen en steen, land en water, rust en levendigheid, openingen en begrenzingen, dit stukje, nu besloten, hof verrassend kan hertekenen. We hebben daarom een team samengesteld dat deze stedelijke erfgoedopdracht wil aanpakken met een geïntegreerde visie op stedenbouw, erfgoed, architectuur, en omgeving. Om er zo een volledige nieuwe en boeiende plek voor Hasselt van te maken."

Uit de motivatienota blijkt de ambitie van de ontwerpers om te vertrekken vanuit de identiteit van de site. De kleinschaligheid en intimiteit worden beschouwd als een kracht. Tegelijkertijd zien de ontwerpers in de site de potentie om er een centrale, groene en publieke ontmoetingsplek van te maken.

Selectie criterium 2: vakbekwaamheid

Het bureau architecten BOB361 werd in 1999 opgericht. Sindsdien werd het bureau laureaat van verscheidene architectuurwedstrijden voor huisvesting en openbare gebouwen. BOB361 heeft een belangrijke ervaring in kwalitatieve groepswooningbouw ontwikkeld en heeft tientallen projecten gebouwd met zeer gevarieerde programma's zoals renovatie, individuele huisvesting, publieke functies en inrichtingsplannen op grotere schaal.

Goedele Desmet en Ivo Vanhamme zijn beide ir-architect en venoot van BOB361. Zij hebben een anciënniteit van meer dan 20 jaar en zijn beiden professor aan de Katholieke Universiteit Leuven, Departement Architectuur, Stedenbouw en Ruimtelijke Ordening. Ze doceren de ontwerpopleiding 'ontwerpde stadsanalyse en gebouwenontwerp in een stedelijke context'.

Studio Roma is een Leuvens architectenbureau opgericht in 2010 door restauratie-architecten Piet Stevens, Sofie Beyen en Marc Vanderauwera. Het bureau is gevestigd in het Oude Abtskwartier van de Abdij van Vlierbeek. In 2015 werd Sarah Vaelen opgenomen in de vennootschap waardoor Studio Roma vandaag vier vennoten telt.

Dankzij hun respectievelijke jarenlange ervaring in de restauratiesector en hun gedrevenheid kan Studio Roma een mooi palmares voorleggen op het vlak van restauratie, onderzoek en

herbestemming van waardevol architecturaal erfgoed. Voor de dagelijkse opvolging van hun projecten worden zij bijgestaan door een vast team van restauratiearchitecten, architecten en ingenieurs. De meesten genoten een gespecialiseerde bijkomende opleiding in de monumentenzorg. Met deze kwalificaties kan Studio Roma een ruim spectrum van projecten aan. Zowel de opmaak van beheers- en masterplannen, herbestemmingsstudies, kleine en grote restauratieprojecten, trajectbegeleiding en beleidsadvies maken hiervan deel uit. Afhankelijk van de specifieke projecteigenschappen gaat het bureau verdere samenwerkingsverbanden aan met specialisten inzake materiaal-technisch, archeologisch en kleuronderzoek, technische installaties, gespecialiseerde stabiliteitsstudies, integratie van nieuwbouw, herstel van historische of integratie van nieuwe omgevingsaanleg en de relatie met het omliggend landschap. Zo kan Studio Roma totaaloplossingen aanbieden voor complexe vraagstellingen in een historisch kader waarbij ze het volledige proces beheersen: van onderzoek naar de erfgoedwaarden, over analyse van de haalbaarheid van de bestemming, de uitwerking van de ruimtelijke en technische oplossingen, tot en met de oplevering van de uitgevoerde werken.

Deze tijdelijke vereniging werkte al eerder samen in het kader van Gate 15 te Antwerpen.

Voor de eventuele uitvoering van het project zal het team zich verder laten bijstaan door:

- Ney & Partners – Brussel: structuurstudies;
- RCR studiebureau – Herent: technieken;
- Daidalos Peutz – Leuven: akoestiek;
- Ars Horti – Rumst: landschapsarchitectuur.

Selectie criterium 3: relevante ervaring

Als referentieprojecten wordt verwezen naar:

- **P.NT2 – Brussel:** dit project omvat de renovatie van een edelsmederij tot woon- en werkhof; deze ooit volledig dicht gebouwde gebied kreeg door partiële afbraak voldoende licht en lucht om tot herbestemming over te gaan; hierbij werd gewerkt met aandacht voor een privacy gradiënt tussen de publieke boulevard, de semipublieke koeren en de private tuinen;
- **Gate 15 – Antwerpen:** deze opdracht betrof de herbestemming van een dicht bebouwde plek in het historisch stadscentrum; de gekozen volumetrie vermijdt het verder dichtbouwen van de straat; er wordt een pleintje toegevoegd op de hoek van de straat zodat openheid wordt gecreëerd op deze dense plek; het plein wordt opgeladen met een commerciële ruimte en de inkom voor het huis van de student; op de hoek van de site bevond zich een historisch pand; voor de restauratie werd ervoor geopteerd het gebouw in zijn authenticiteit te bewaren zonder het volledig te reconstrueren; het pand met al zijn aanpassingen en bouwsporen zorgt in combinatie met de nieuwbouw voor een blijvend historisch accent binnen het grotere bouwproject dat de hele buurt extra leven inblaast;
- **Vlabo – Begijnendijk:** het betreft de herbestemming van een oude graanmolen; de romp werd deels gerestaureerd en uitgebreid met een transparant kantoorgebouw;
- **Begijnhof – Lier:** de ontwerpogave omvat de restauratie van 8 begijnhofwoningen en van een waardevol restant van het convent; de woningen blijven hun oorspronkelijke functie bewaren maar worden aantrekkelijk gemaakt voor jonge en dynamische families; het project gaat uit van zachte restauratie waarbij de basistypologie en de authenticiteit

van de huizen maximaal bewaard en gerespecteerd wordt; ook het gesloten karakter van het grondplan wordt in ere hersteld; hiervoor worden kleine, recentere en niet waardevolle aanbouwen afgebroken en plaatselijk vervangen door nieuwbouvvolumes;

- **Abdij –Vlierbeek:** deze opgave omvat restauratie van gebouwen, bestemmingsonderzoek en opmaak beleidsplan; de opdrachtgever wenste deze site te versterken als gemeenschapsplaats door nieuwe functies een plaats te geven binnen het abdijcomplex; de studie moest een kader schetsen waarbinnen de gebouwen, het abdijdomein, maar ook de tuinen en het omliggende landschap zich verder kunnen ontwikkelen tot een sterk samenhangende ruimtelijke en functionele cluster;
- **Maagdentoren – Zichem:** de opdracht: consolidatie van de toren, restauratie van de muurvlakken, gewelven en het toegankelijk maken van de toren als uitkijkpunt; Studio Roma stond in voor de volledige projectopvolging van ontwerp tot uitvoering m.b.t. de restauratie van de toren en werkte samen met De Smet Vermeulen Architecten voor het concept en opvolging van de nieuwbouwelementen.

3 UR architects

Selectiecriteria 1: de algemene ontwerpmatige deskundigheid met betrekking tot de opdracht

In de motivatietekst bij de kandidatuurstelling tot deze opdracht stelt de ontwerper:

“Een gesloten, anonieme buitengrens, een ruim binnenplein met kerkruïne, diverse bouwstijlen en gebruikssporen en een strategische ligging kenmerken het huidige begijnhof. De uitdaging is om deze historisch besloten woonruimte te veranderen in een plek van openheid - in tijd, ruimte en functie. Een openheid van binnen uit. Door haar autonome waarde en identiteit in te zetten kan deze ‘plaats buiten de wereld’ plaats bieden aan de wereld, de wereld verzamelen en tot zichzelf laten komen. UR architects is deskundig in het blootleggen en activeren van het tastbare en ontastbare potentieel van een bestaande toestand. Getuige realisaties zoals Hof van Belofte en Huize Monnikenheide, en ontwerpend onderzoek rond religieus erfgoed zoals de Herbestemming Kerken en abdij Mariënlof.”

Uit de motivatienota van het team kan afgeleid worden dat het team wenst in te zetten op een ontwerpstrategie waarbij de intrinsieke kwaliteiten van het begijnhof – zoals beslotenheid en kleinsschaligheid – in verbinding worden gebracht met de omliggende bebouwde omgeving en met de collectieve ruimte. Wat ooit was, wordt geadapteerd aan wat nodig is.

Selectiecriteria 2: vakbekwaamheid

UR architects heeft twee zaakvoerders: Nikolaas Vande Keere (1971°) en Regis Verplaetse (1970°). Ze studeerden beiden af als ir-architect aan de universiteit van Gent. Ze hebben beiden 15 jaar ervaring opgebouwd als architecten in Vlaanderen en Nederland, eerst als medewerkers bij Stéphane Beel Architecten (Gent) en VMX Architecten (Amsterdam) en sinds 2004 zelfstandig onder de naam UR architects.

Nikolaas was als gastdocent ontwerpbegeleiding en Architectural Studies van 2007 tot 2013 verbonden aan de TU Delft, afdeling Interiors, Buildings and Cities onder leiding van prof. Tony Fretton. Sinds 2016 is hij praktijkassistent 'master in adaptive reuse' aan de faculteit Architectuur en Kunst van UHasselt. In het bureau neemt hij in het bijzonder de initiële, onderzoekende rol op zich.

Regis heeft bijzondere belangstelling voor duurzaamheid en ecologie (in architectuur en landschap), en behaalde o.a. het getuigschrift Energiebewust Architect. Naarmate een project vordert, neemt hij de regie in handen naar uitvoering toe.

UR architects maakt sinds 2016 deel uit van de pool van architecten die werd aangesteld in het kader van het onderzoekstraject naar herbestemming of nevenbestemming van Vlaamse parochiekerken. Dit traject wordt begeleid door het Projectbureau Herbestemming Kerken.

UR architects opereren vanuit de opvatting dat een ruimtelijk ontwerp gezien moet worden als cultureel en maatschappelijk inzetbaar instrument. Niet alleen om te komen tot de realisatie van een gebouw, maar ook om actuele thema's contextueel te onderzoeken, en reflectie en discussie erover te stimuleren. Naast bouwende architecten van inmiddels grotere bouwopdrachten zijn ze ook onafhankelijke onderzoekers gebleven, en kenmerkt hun werk zich door de wisselwerking tussen praktijk en theorie, tekening en tekst. Onderzoek is geen doel op zich maar een middel om architecturaal denken of bouwen te voeden.

Voor elk project wordt een team samengesteld met deskundigheid in de vereiste disciplines voor de realisatie van een totaalproject met hoog kwaliteitsniveau.

Specifiek voor deze opdracht is er een intentie tot samenwerking met:

- Studiebureau Monumentenzorg - Tessenderlo: Onroerend erfgoed;
- Util Struktuurstudies – Brussel: stabiliteit;
- JC Engineering – Sint-Truiden: duurzame technieken.

Selectiecriteria 3: relevante ervaring

Als referentieprojecten verwijst het team naar:

- **Sint-Odulphuskerk – Zoutleeuw:** dit onderzoek betreft de transformatie van de kerk tot columbarium; het onderzoek gaat verder dan de kerk alleen; tegelijkertijd wordt onderzocht of er op langere termijn een transformatie van het beschermd landschap mogelijk is waarin een centrale urnebegraafplaats ingericht kan worden;
- **Sint-Jozefkerk - Gent:** een transformatie tot buurtcentrum wordt onderzocht; de neogotische kerk bevat een beschermd interieur dat behouden moet worden in het nieuwe ontwerp; het ontwerpteam laat zich hiervoor inspireren door de geschiedenis van de Rabotwijk waar de kerk een zeer centrale plek opnam in de wijk;
- **Mariënlof – Borgloon:** herbestemming abdij van Colen; de abdij telt nog maar 3 inwonende zusters en is daardoor onderbenut; het historisch waardevolle complex is beschermd en heeft een gave uitstraling die tot zijn volste recht komt door zijn unieke inbedding in het Haspengouwse fruitlandschap; het nieuwe programma baseert zich op de 6 terugkerende functionele monastieke karakteristieken: spiritualiteit, collectieve

bewoning, gastvrijheid, dienstbaarheid, bedrijvigheid en cultivatie; hun sterke verwevenheid vormde het uitgangspunt voor het programmatisch onderzoek; zo werden op het neerhof en de omgeving nieuwe activiteiten geïntroduceerd die bewust willen omgaan met een duurzame cultivatie van streekgebonden producten;

- **Monnikenheide – Zoersel:** deze opdracht betreft de transformatie van een woonzorgcentrum in een bosrijke omgeving; het aanwezige bomenbestand wordt aangegrepen als structurerend element en treedt op de voorgrond; zo ontstaan autonome huizen voor heterogene woongroepen in een rustgevend bos; paden die voorheen rond de cluster liepen, doorkruisen het nu; een informele tussenruimte vormt een gemeenschappelijke voortuin, die ontmoeting en samenzijn stimuleert maar niet oplegt; het geeft de kwaliteit van een woonerf in nauw contact met de weldadige omgeving.

4 Tijdelijke Vereniging Ard De Vries Architecten – studio Donna Van Milligen Bielke

Selectie criterium 1: de algemene ontwerpmatige deskundigheid met betrekking tot de opdracht

Het ontwerpteam motiveert zijn kandidatuur als volgt:

“Studio Donna van Milligen Bielke & Ard de Vries Architecten zoekt door middel van ontwerpend onderzoek naar integraal gebruik van het bestaande waarna het nieuw toegevoegde wordt geassimileerd. Wij zoeken steeds naar de mogelijkheden en voorwaarden voor verbindingen, continueringen en markeringen. In de onlangs gewonnen prijsvragen voor de gemeente Utrecht en Groningen worden de gebouwen stedenbouwkundig georganiseerd rond centrale openbare binnengebieden, die zorgvuldig verbonden worden met het stedelijk weefsel en waar de verschillende kunstenaars, acteurs en bewoners samenkomen. In Groningen zoeken we architectonisch aansluiting bij het bestaande door de tuinmuur als verbindend en scheidend typologisch middel in te zetten. De muur die het gebouw vormt verspringt van hoogte, daardoor articuleert het verbijzonderingen zoals poorten en entrees. In het Begijnhof Lier en in het park van de abdij te Heverlee brengt Studio Roma – met wie de ontwerpers een intentie tot samenwerking hebben – de erfgoedwaarde tot leven door zorgvuldige restauratie.”

Uit de motivatienota van het team blijkt dat de ontwerpers op zoek willen gaan naar manieren om het bestaande integraal te reactiveren met hedendaagse functies. Nieuwe toevoegingen moeten ten dienste staan van wat er al is. Uit de portfolio blijkt de zoektocht van het ontwerpteam om het gebouwde tegelijkertijd in te schakelen bij de creatie van collectieve en verbindende ruimtes.

Selectie criterium 2: vakbekwaamheid

Ard de Vries (1978°) is in 2004 afgestudeerd met een eervolle vermelding aan de TU Delft waarna hij bij het Atelier van de Rijksbouwmeester gewerkt heeft. Daarna heeft hij 8 jaar gewerkt op het bureau van Jo Coenen te Amsterdam, voordat hij zijn eigen bureau begon. Het bureau Ard de Vries Architecten is begonnen vanuit de behoefte om opgaves aan te gaan, waar architectuur, los van de

autonome positie, haar bouwkundige realiteit en programmatische aspecten, verbonden wordt met het dagelijks gebruik.

Donna van Milligen Bielke (1983°) is een architect met een uitgesproken visie en een inmiddels met prijzen bekroond architectonisch handschrift. Ze heeft een fascinatie voor het herdefiniëren en positioneren van grenzen, en de invloed van architectuur op publieke ruimte. Daarbij opereert ze op de grens van architectuur en stedenbouw en beweegt ze zich tussen verschillende schaalniveaus, van het architectonisch interieur tot het stedelijk weefsel.

In 2014 startte architect Donna van Milligen Bielke haar eigen studio, na gewerkt te hebben bij verschillende toonaangevende Nederlandse architectenbureaus. Bij Powerhouse Company werkte ze aan opgaves met diverse functies, van hotels en luxe villa's tot aan de renovatie van de Willemswerf in Rotterdam, het voormalige hoofdkantoor van Nedlloyd. Bij Hootsmans Architectuurbureau werkte ze aan kleine- en grote publieke gebouwen.

In 2014 ontving zij als eerste vrouwelijke architect de Prix de Rome voor architectuur uit handen van minister Bussemaker van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voor een plan voor het ordenen van de publieke ruimte van Rotterdam. Het winnen van deze belangrijke cultuurprijs gaf aanleiding tot het starten van een eigen ontwerppraktijk. Eerder werd Van Milligen Bielke - die haar masterdiploma architectuur behaalde aan de Academie voor Bouwkunst te Amsterdam - al genomineerd voor de Archiprix, de RIBA Silver Medal 2012 en was ze winnaar van de Vitae Bouwaward.

Sinds 2017 hebben Donna van Milligen Bielke en Ard de Vries hun krachten gebundeld. De ambitie van deze samenwerking is om met een klein team, en veel aandacht en concentratie, aan een beperkt aantal projecten tegelijk te werken. Samen wonnen ze de opdracht voor een cultureel gebouw van- en voor makers, aan het cultuurplein in Leidsche Rijn. Ook wonnen ze in samenwerking met Piet Oudolf de aanbesteding voor de kunstwerf in Groningen. Een permanente huisvesting voor vijf podiuminstellingen in het Ebbingekwartier.

Specifiek voor deze opdracht wenst het ontwerpsteam een samenwerking aan te gaan met:

- Studio Roma – Kessel-Lo: restauratie;
- Bureau bouwtechniek – Antwerpen: multidisciplinair studie- en adviesbureau.

Selectie criterium 3: relevante ervaring

Als referentieprojecten verwijst het team naar:

- **Kunstwerf – Groningen:** deze ontwerpopdracht werd uitgeschreven door de gemeente Groningen die deze wijk ,het Ebbingekwartier, een extra impuls en nieuwe dynamiek wou geven door aandacht voor cultuur; door realisatie van permanente huisvesting voor vijf culturele podiumgezelschappen, neemt de diversiteit aan functies toe en wordt het Ebbingekwartier aantrekkelijker als woon-, werk- en leefomgeving; dankzij deze ontwikkeling kan er een groter en nieuw publiek voor kunst en cultuur bereikt worden; de binnenstad wordt een 'huiskamer' waar iedereen op een laagdrempelige wijze met cultuur in aanraking kan komen; de nieuwe toevoeging gaat immers een dialoog aan met de collectieve ruimte en de context waardoor ze samensmelt met het stedelijk weefsel;

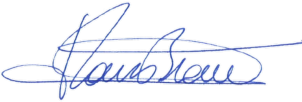
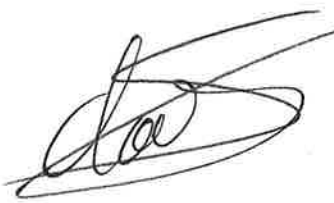
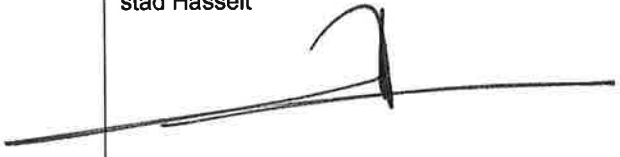
- **Cultuurgebouw – Utrecht:** de opdracht luidde dat de culturele voorziening toegankelijk moest zijn voor een zo breed mogelijke doelgroep en een plek waar verschillende functies samenkomen; als antwoord hierop werd het gebouw opgevat als een atlas van verschillende ruimtes; deze differentiatie zorgt ervoor dat verschillende gebruikers zich het gebouw kunnen toe-eigenen; het gebouw functioneert als stad met een centrale binnenstraat die deelt en verbindt; elke gebruikersgroep krijgt "een huiskamer", de plek van samenkomst en ontmoeting; deze zijn alzijdig gepositioneerd en uitgevoerd en toegankelijk voor publiek; de publieke ruimte schakelt de kamers aan elkaar.
- **Cabinet of Curiosities – Rotterdam:** met dit ontwerpvragestuk won Van Milligen Bielke de prix de Rome in 2014; er werd gevraagd een visie te ontwikkelen op de Hoogstraat in Rotterdam, een levendige straat met gemengde functies; een interventie moest de straat weer leefbaar maken en een link met de geschiedenis van de stad leggen; de oplossing van Van Milligen Bielke bestond erin het uit elkaar gevallen stedelijk weefsel van Rotterdam te ordenen zonder roekeloos te slopen, maar wel de Rotterdamse curiositeiten te koesteren en de solitaire gebouwen te omarmen met een sterke stedenbouwkundige architectuur.

5 DE SELECTIE

Op basis van voorgaande motieven, selecteert de opdrachtgever de in 4.3 voornoemde ontwerpers | ontwerpteams met oog op deelname aan de beperkte ontwerpenwedstrijd.

Opgemaakt te Brussel, op 11 oktober 2017

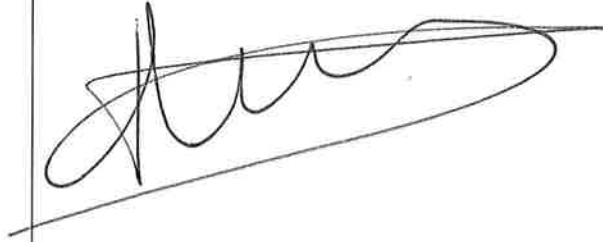
Handtekeningen:

<p>Ellen Triangle, leidend ambtenaar</p> 	<p>Leo Van Broeck, Vlaams bouwmeester</p>
<p>Sandro Claes, provinciaal centrum voor cultureel erfgoed</p> 	<p>Marc Swyngedouw, directeur technische diensten stad Hasselt</p>

Koenraad van Cleempoel, universiteit Hasselt

Handwritten signature of Koenraad van Cleempoel in black ink.

Wim Van der Beken, procesbegeleider

Handwritten signature of Wim Van der Beken in black ink.